

Vás zve na prednášku

Tomáš Gulán

**Totálnosť Božej aktivity
v ľudskej spáse ako základné
teologické východisko
luteránskej teológie.
Lutherov zápas so semi-
pelagianizmom/konflikt
gnézio-luterstva a filipizmu**

Tomáš Gulán, absolvent EBF UK v Bratislave (2002), po štúdiu pokračoval ako asistent na Katedre systematickej teológie a na ročnom študijnom pobyte na Luther Seminary, St. Paul, MN, s dôrazom na štúdium Luthera a Knihy svornosti. Od roku 2005 pôsobil na Biblickej škole v Martine ako učiteľ kresťanskej vierouky, následne ako asistent na Katedre náboženských štúdií Žilinskej univerzity. Od roku 2012 pôsobí ako učiteľ náboženstva na Evanjelickej spojenej škole v Martine a ako koordinátor práce s verejnosťou a zahraničím, kde má na starosti školské bohoslužby a školské sociálne projekty.

Martin Luther sa údajne krátko pred svojou smrťou vyjadril, že zo všetkých jeho spisov sú hodné zachovania iba dva - De Servo Arbitrio (O neslobodnej vôli, 1525) a Katechizmy (1529). V De Servo Arbitrio chváli svojho oponenta, irenistu Erazma Rotterdamského, za to, že práve on vo svojom útoku na Lutherovo učenie odhalil základný bod zlomu, bod, na ktorom sa točí kresťanské učenie o ľudských zásluhách vs. Božej milosti. Kým Luther kritizuje scholastikov (už od raných dišpút v rokoch 1516-1518), že títo často len mudrovali a teologizovali, je vďačný Erazmovi, že poukázal na tématiku ľudskej slobody vo vzťahu k Božej milosti. A napriek tomu, že takmer v ničom s Erazmom nesúhlasí, tento mu dal príležitosť riadne a do hĺbky vysvetliť to, čo rozumel pod konceptom sola gratia. Následne v Katechizmoch, predovšetkým vo výklade Kréda, Luther pracuje s teologickým pasívom a pripisuje totálnosť spásy výlučne Božiemu konaniu. Teologicky používa "zlú gramatiku" na zdôraznenie učenia o Božej aktívnej spravodlivosti a spásе hriešnika jedine z Božej milosti. To isté sa udeje aj o polstoročie neskôr pri formulovaní evanjelického učenia o dedičnom hriechu a ľudskej slobode. Aj autori Formuly Svornosti (1577), článkov 1 a 2, využívajú aktívne a pasívne slovesá, keď vysvetľujú a sumarizujú evanjelickú teológiu a nanovo reagujú na vnútorné rané zápasy luteranizmu, ktorý sa začal odvracať od totálnosti Božej aktivity v prospech ľudskej spolupráce na dosiahnutí spásy. Keďže Luther aj gnézioluteránska vetva toto vnímala ako ohrozujúce celé evanjelium, bolo potrebné zareagovať novým teologickým jazykom.

Úterý 17. května 2022 v 18 hod.

Lutherova síň

při chrámu sv. Michala V Jirchářích

na Novém Městě pražském

V Jirchářích 152/14, Praha 1 - Nové Město

www.luther.cz